

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

σύμφωνα με το άρθρο 29 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 [Ν.127(Ι)/2018]

ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 2,78MW ιδιοκτησία των κκ. Χ.Ε. & Α.Κ. στον Δήμο Τσερίου στην επαρχία Λευκωσίας

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια ΛΕΥ/0597/2019

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου, η ΜΕΕΠ αρχικά υποβλήθηκε μέσω του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως στις 25.04.2019.

Ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Η ΜΕΕΠ κρίθηκε ελλιπής μεταξύ άλλων ως προς τις καταγραφές πτηνοπανίδας, την αποτύπωση διερχόμενου υδατορέματος, τις αποστάσεις από τους οικισμούς, τις αρχαιότητες που υπάρχουν στην περιοχή κλπ. Ο κύριος του έργου τροποποίησε το σχεδιασμό του έργου και η νέα ΜΕΕΠ υποβλήθηκε στις 4.10.2019.

Τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2019 πραγματοποιήθηκε δημόσια παρουσίαση του έργου με ανάρτηση στα γραφεία του Δήμου Τσερίου και στην ιστοσελίδα της κατασκευάστριας εταιρείας, χωρίς υποβολή αρνητικών σχολίων.

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ) εξετάστηκε στην Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον κατά τη Συνεδρία της στις 21.1.2020 όπου και αξιολογήθηκε.

2. Σκοπός και περιγραφή της ανάπτυξης

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ηλιακή ενέργεια.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του Φ/Β Πάρκου είναι 2.78 MW και αποτελείται από:

- 7730 φωτοβολταϊκά πλαίσια στερεωμένα σε βάσεις
- Μετατροπείς τάσης
- Περίφραξη
- Βάσεις με πασσάλους

- Υποσταθμός ΑΗΚ
- Χώρος παρακολούθησης δεδομένων
- Αποθήκη

Τα στάδια κατασκευής του έργου θα είναι: διαμόρφωση τεμαχίου, χωματουργικές εργασίες για τις θέσεις των βάσεων, περίφραξη του τεμαχίου, τοποθέτηση των βάσεων, συναρμολόγηση της μεταλλικής κατασκευής, τοποθέτηση φ/β πλαισίων, εγκατάσταση καλωδίων και γειώσεων, διασύνδεση των μερών του συστήματος, έλεγχος και σύνδεση με το δίκτυο της ΑΗΚ.

3. Χωροθέτηση της ανάπτυξης και περιγραφή υφιστάμενου περιβάλλοντος

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ) χωροθετείται στην περιοχή Τσερίου της επαρχίας Λευκωσίας εντός των τεμαχίων 374, 481, 506, 507, 508 και 509 (Φύλλο/Σχέδιο: 30/53 Ε1). Οι πλησιέστεροι οικισμοί είναι το Τσέρι που βρίσκεται 3 Km βορειοδυτικά των εξεταζόμενων τεμαχίων, το Μαρκί το οποίο βρίσκεται 2.7 Km νοτιοδυτικά των τεμαχίων, ο Κοτσιάτης 2.7 Km νότια των τεμαχίων, και η Νήσου 3.5 Km νοτιοανατολικά των τεμαχίων. Τα τεμάχια του προτεινόμενου έργου έχουν εμβαδό 39849 m². Προβλέπεται να εγκατασταθούν 7730 Φωτοβολταϊκά πλαίσια. Το ΠΕ εμπίπτει σε Κτηνοτροφική ζώνη Γγ1 και η πλησιέστερη περιοχή προστασίας βρίσκεται απόσταση περίπου 800 μέτρα βόρεια του ΠΕ όπου διέρχεται ο ΤΚΣ του δικτύου Natura 2000 'Άλυκος Ποταμός – Άγιος Σωζόμενος'. Η πρόσβαση στην περιοχή μελέτης γίνεται μέσω υφιστάμενου αγροτικού (χωμάτινου) δρόμου.

Η θέση που θα εγκατασταθεί το φ/β πάρκο περιβάλλεται από γεωργικές εκτάσεις καθώς και αρχαιολογικό χώρο. Από τα όρια των τεμαχίων 508, 507 και 481 διέρχεται υδατόρεμα για το οποίο αφέθηκε 5 μέτρα ζώνη προστασίας του υδατορέματος. Το μεγαλύτερο μέρος των τεμαχίων καλύπτεται από ξηρικές καλλιέργειες και κάποια μεμονωμένα ελαιόδεντρα. Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν καλλιέργειες ελαιόδεντρων, καθώς και χλωρίδα που περιλαμβάνει τα είδη Μοσφιλιά (*Grataegus azarolus*), Αγριομαργαρίτα (*Anthemis plutonia*), Κάππαρη (*Capparis spinosa*), Χαρουπιά (*Ceratonia siliqua*), συκιά, Μολόχα (*Malva sylvestris*), Ελιά (*Olea europea*), Γαϊδουράγκαθο (*Oenothera cyprius*), Φραγκοσυκιά (*Opuntia ficus-indica*), Παπαρούνα (*Papaver rhoeas*) και Τσουκνίδα (*Urtica dioica* ssp. *cypria*).

Όσον αφορά την πανίδα της περιοχής, εντοπίστηκαν τα είδη: Σκαντζόχοιρος (*Hemiechinus auritus dorotheae*), Λαγός (*Lepus europaeus cyprius*), Αλεπού (*Vulpes vulpes indutus*) και είδη ποντικών (*Rattus rattus frugivorus*, *Mus musculus praetextus*). Στην περιοχή απαντώνται νυχτερίδες (*Pipistrellus pipistrellus*). Στο τεμάχιο παρατηρήθηκε και αριθμός κοινών ειδών πτηνών. Πιο συγκεκριμένα εντοπίστηκαν Φάσσα *Columba palumbus*, Κουκουφκιάς *Athene noctua*, Κράγκα *Coracias garrulus*, Σκορταλλός *Galerida cristata*, Σκαλιφούρτα *Oenanthe cyriaca*, Τρυποβάτης *Sylvia melanocephala*, Τρυπομάζης *Sylvia melanothorax*, Τσαγκαρούδι *Parus major*, Κατσικορώνα *Pica pica*, Λουλουδάς *Carduelis chloris* και Σγαρτίλι *Carduelis carduelis*.

Οι καταγραφές πανίδας έγιναν με βάση τις οδηγίες της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, σε 5 ημερήσιες καταγραφές.

4. Κυριότερες αρνητικές επιπτώσεις στο Περιβάλλον

Οι επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών (βραχυπρόθεσμες) αφορούν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες:

Επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά

Τα έργα κατασκευής δεν αναμένεται να έχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά. Οι επιπτώσεις σχετίζονται με την πιθανότητα ανεξέλεγκτης απόρριψης υγρών χημικών αποβλήτων (μεταχειρισμένα μηχανέλαια) και καυσίμων από τη λειτουργία και συντήρηση των οχημάτων και του εξοπλισμού εργοταξίου και από την απόρριψη των στερεών αποβλήτων που θα δημιουργηθούν κατά τις κατασκευαστικές εργασίες. Για το υδατόρεμα που περνά από τα τεμάχια του έργου θα αφηθεί ζώνη προστασίας πλάτους 5 μέτρων.

Επιπτώσεις στο έδαφος

Οι επιπτώσεις στο έδαφος κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών θα προκληθούν από τη δημιουργία στερεών μη-επικινδύνων αποβλήτων (μπάζα, οικοδομικά απόβλητα, απορρίμματα συσκευασιών εξοπλισμού) τα οποία θα απορριφθούν στο έδαφος, τη δημιουργία επικίνδυνων στερεών αποβλήτων, την πιθανή ανεξέλεγκτη απόρριψη υγρών και χημικών αποβλήτων και καυσίμων από τη λειτουργία και συντήρηση των οχημάτων και του εξοπλισμού των εργοταξίων.

Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Οι πιθανές επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρα αναμένεται να προέλθουν από τις εκπομπές των μηχανημάτων κατασκευής και του σχετικού εξοπλισμού που χρησιμοποιηθούν σε όλες τις φάσεις των κατασκευαστικών εργασιών. Οι εργασίες κατασκευής των νέων εγκαταστάσεων του φωτοβολταϊκού πάρκου αποτελούν τη βασικότερη πηγή έκλυσης σκόνης η οποία μπορεί να έχει σημαντικές αλλά παροδικού χαρακτήρα επιπτώσεις στην ποιότητα του αέρα της περιοχής.

Επιπτώσεις στο τοπίο

Οι επιπτώσεις στο τοπίο και τα πιθανά προβλήματα αισθητικής ρύπανσης μπορούν να προκύψουν από, τις δραστηριότητες κατασκευής του έργου, την εναπόθεση και συσσώρευση των υλικών στο χώρο του εργοταξίου και τη μετακίνηση το εξοπλισμού στο οδικό δίκτυο.

Επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους

Οι επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους από τις εργασίες κατασκευής εντοπίζονται κυρίως στην κατανάλωση καυσίμων κατά τη λειτουργία των μηχανημάτων κατασκευής.

Επιπτώσεις στους βιολογικούς πόρους

Η απώλεια χλωρίδας και πανίδας και η αλλαγή των χαρακτηριστικών των βιότοπων μπορούν να προκύψουν από τις δραστηριότητες τοποθέτησης των υλικών κατασκευής του έργου και από τις εργασίες κατασκευής του έργου. Δεν θα γίνει κοπή δέντρων στα τεμάχια του έργου.

Επιπτώσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον

Οι επιπτώσεις στην υγεία (θόρυβος, δονήσεις, ασφάλεια) δεν αναμένονται να επιβαρύνουν το περιβάλλον. Η αυξημένη στάθμη θορύβου κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών αναμένεται ότι θα είναι μεγαλύτερες στην περιοχή με τη στάθμη θορύβου όμως να μην ξεπερνά τα συνιστάμενα όρια εκθέσεως σε θόρυβο που ορίζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας. Οι επιπτώσεις στο κυκλοφοριακό κατά την κατασκευή του έργου προβλέπεται ότι θα προκληθεί κατά τη διάρκεια μεταφοράς των πλαισίων και των βάσεων, τη μεταφορά του μπετόν και των άλλων δομικών υλικών στο χώρο ανάπτυξης του Φωτοβολταϊκού Πάρκου. Δεν αναμένονται επιπτώσεις στα αρχαιολογικά μνημεία και πολιτιστικά κέντρα της περιοχής ενώ επιπτώσεις στην ασφάλεια των εργαζομένων και των χρηστών στην περιοχή αναμένονται από την αστάθεια του εδάφους καταγίδες και άλλα φυσικά φαινόμενα, τροχαία κίνηση και λειτουργία εργοταξίου.

Οι κυριότερες επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια λειτουργίας της ανάπτυξης αφορούν μεταξύ άλλων τα πιο κάτω:

Επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά

Αναμένεται η δημιουργία πολύ μικρών ποσοτήτων υγρών και στερεών αποβλήτων κατά τη λειτουργία του Φωτοβολταϊκού Πάρκου, επίπτωση η οποία εκτιμάται ότι θα είναι μικρή.

Επιπτώσεις στο έδαφος

Δεν αναμένεται να υπάρξει δημιουργία ποσότητας στερεών αποβλήτων κατά τη λειτουργία του έργου ενώ οι αντίστοιχες ποσότητες υγρών αποβλήτων θα είναι ελάχιστες άρα εκτιμάται ότι οι επιπτώσεις στο έδαφος θα είναι αμελητέες. Το προτεινόμενο έργο δεν θα έχει πρακτικά επίδραση στο έδαφος και δεν θα προκαλέσει γεωλογικές μεταβολές στη διάταξη των πετρωμάτων, την τοπογραφία και το ανάγλυφο της περιοχής.

Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Αναμένονται θετικές επιπτώσεις από τη λειτουργία του Φ/Β Πάρκου αφού η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι σύμφωνη με το σύγχρονο μοντέλο της αειφόρου ανάπτυξης του τομέα της ηλεκτροπαραγωγής που επιβάλει το μηδενισμό όπου είναι δυνατόν των εκπομπών ρύπων στο περιβάλλον και τη μεγιστοποίηση της διατήρησης των φυσικών ενεργειακών πόρων.

Επιπτώσεις στο τοπίο

Αφορά τον βαθμό οπτικής επίπτωσης ο οποίος προκύπτει από την οπτική παρενόχληση ή παρεμπόδιση που προξενεί το έργο σε κάποιο παρατηρητή, το μέγεθος των φωτοβολταϊκών σε σχέση με το γειτονικό περιβάλλον και τα σημεία εξέχουσας θέας που με τη βοήθεια εξειδικευμένου λογισμικού διαφάνηκε ότι δεν αναμένεται να προκαλέσει οπτική ρύπανση στις κοινότητες πλησίον του έργου. Ακολουθήθηκαν οι υποδείξεις του Τμήματος Αρχαιοτήτων, έτσι ώστε να μην επηρεαστούν οι αρχαιότητες.

Επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους

Δεν αναμένονται επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους από τη λειτουργία του έργου αφού δε θα καταναλώνει ενέργεια.

Επιπτώσεις στους βιολογικούς πόρους

Το προτεινόμενο έργο δεν αναμένεται να προκαλέσει αλλαγές στο τομέα της χλωρίδας. Οι όποιες επεμβάσεις στο επιφανειακό έδαφος είναι μικρής έκτασης και σχετικά σύντομες.

Επιπτώσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον

Κατά το στάδιο της συντήρησης αναμένεται να αυξηθεί η στάθμη θορύβου στην περιοχή σε πολύ μικρό βαθμό και παροδικά. Η ανάκλαση της ορατής ακτινοβολίας από την επιφάνεια των φωτοβολταϊκών πλαισίων δεν είναι σε επίπεδα που θα μπορούσε να προκαλέσει οπτική όχληση, τουλάχιστον όχι μεγαλύτερη απ' αυτή που προκαλούν τα αυτοκίνητα. Επιπτώσεις στη δημόσια υγεία θα υπάρξουν σε περίπτωση πυρκαγιάς ενώ αρνητικές επιπτώσεις στην κυκλοφορία και στην οικονομία δεν αναμένονται να υπάρξουν.

5. Μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων, σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

- Πραγματοποίηση χαμηλής δεντροφύτευσης
- Ενημέρωση κοινού και εργαζομένων για τους σκοπούς του έργου και τα μέτρα που θα ληφθούν.
- Βέλτιστος σχεδιασμός της μονάδας και χωροθέτησης των ΦΒ πλαισίων ώστε να μην επηρεάζεται η αισθητική της περιοχής.
- Κατάρτιση προγράμματος λειτουργίας και συντήρησης του εξοπλισμού.
- Κατάρτιση σχεδίου εκτάκτου ανάγκης, όπως πυρκαγιά, και λήψη μέτρων ασφαλείας του προσωπικού και του χώρου εργασίας. Ενημέρωση του προσωπικού για το σχέδιο αυτό.

- Λήψη και αρχειοθέτηση των εγχειριδίων λειτουργίας του εξοπλισμού.
- Ενημέρωση του καταρτισμένου προσωπικού για τον τρόπο λειτουργίας, συντήρησης και τους ελέγχους που θα πρέπει να πραγματοποιούνται κατά τη λειτουργία του σταθμού.
- Περιορισμός της έκτασης του ίχνους του Έργου με περιμετρικό περιθώριο προστασίας πλάτους 6 μέτρων όπου θα αποφευχθεί οποιαδήποτε εγκατάσταση ή κατασκευαστική εργασία όπως εξασφαλίσει την επιβίωση του υπάρχοντος ιθαγενούς οικοτόπου της περιοχής (βραχώδεις θαμνώνες/φρύγανα) για τα τοπικά φωλεάζοντα πτηνά. Αυτό θα προστατεύσει την υπάρχουσα θέση φωλιάσματος της Κράγκας όπως επίσης και του Τρυπομάζη και Σκαλιφούρτας.
- Μεταφύτευση ορισμένων υγιών χαρουπιών σε αυτή την περιμετρικά προστατευόμενη φυσική περιοχή για αναπλήρωση της απώλειας αυτό του είδους για διάφορα είδη πτηνών.
- Οι κατασκευαστικές εργασίες του Έργου να αρχίσουν το Σεπτέμβριο και να αποπερατωθούν πριν την επόμενη άνοιξη για αποφυγή όχλησης στην προστατευόμενη ορνιθοπανίδα. Οδός πρόσβασης των κατασκευαστικών οχημάτων να χρησιμοποιηθούν οι χωματόδρομοι που διατείνονται κατά μήκος της βόρειας και νότιας πλευράς της περιοχής του Προτεινόμενου Έργου.
- Δεντροφύτευση και διαμόρφωση του χώρου κατασκευής του έργου για τη μείωση σκόνης και θορύβου και την απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα.
- Περίφραξη πάρκου και τοποθέτηση συστήματος ασφαλείας / παρακολούθησης.
- Χρήση των πετρωμάτων που θα αφαιρεθούν από το χώρο κατασκευής στην διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου και απόρριψή τυχόν περισσευμάτων σε ενδεδειγμένους χώρους.
- Τήρηση όλων των μέτρων ασφαλείας κατά την κατασκευή του έργου και χρήση προστατευτικού εξοπλισμού όπως κράνη εργασίας, ωτοασπίδων και προστατευτικά γυαλιά όταν χρησιμοποιούνται ηλεκτρικά εργαλεία.
- Καταρισμός προγράμματος που θα αναφέρει τις εργασίες που θα πραγματοποιηθούν και τη χρονική τους διάρκεια.
- Τήρηση ωραρίου εργασίας λόγω θορύβου.
- Χαμηλές ταχύτητες των οχημάτων γενικά κατά την διακίνηση από την οικιστική περιοχή
- Χρήση μηχανημάτων με πιστοποιητικό EC για μείωση εκπομπής θορύβου.
- Χρήση αντιθορυβικών πετασμάτων στα σημεία εκπομπής υψηλού θορύβου για τον περιορισμό του.
- Συνεχής μέτρηση του παραγόμενου θορύβου με ειδικό μετρητή για την εξασφάλιση της υγιεινής των εργαζομένων τηρώντας το επιτρεπόμενο όριο.
- Ψεκασμός νερού στις διαδρομές των φορτηγών για τον περιορισμό της σκόνης.
- Εφαρμογή οδηγίων κατασκευαστή και επιβλέποντα μηχανικού για την ασφαλή συναρμολόγηση του εξοπλισμού.
- Χρήση σημάτων στις εισόδους και εξόδους του εργοταξίου.
- Τοποθέτηση χημικών τουαλετών για τους εργαζόμενους στο εργοτάξιο
- Άρση βοηθητικών εγκαταστάσεων και υλικών μετά την αποπεράτωση της φάσης κατασκευής.
- Ανακύκλωση υλικών συσκευασίας του εξοπλισμού ή απόθεσή τους σε χώρο σκυβάλων σε περίπτωση που αυτά δεν είναι ανακυκλώσιμα.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη τη ΜΕΕΠ, τις προδιαγραφές και άλλα στοιχεία από την κατασκευή και λειτουργία παρόμοιων έργων, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκόμενων Φορέων, τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα του χώρου.

Μετά από συναξιολόγηση των πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή συνηγορεί στο εν λόγω έργο καθώς έχει διαμορφώσει τη θέση ότι τόσο από άποψης της τεχνικής αρτιότητας του έργου όσο και από χωροθετικής άποψης αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει στην περιοχή

με περιβαλλοντικά αποδεκτό τρόπο, με την προϋπόθεση της τήρησης των αναφερόμενων στην ΜΕΕΠ, των όρων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος από την ημερομηνία έκδοσης όσο και η Ισχύς της Πολεοδομικής Άδειας.

Μάριος Κυπριανού
Για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,
Περιβαλλοντική Αρχή.
13.4.2020

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 2,78MW ιδιοκτησία των κκ. Χ.Ε.& Α.Κ. στον Δήμο Τσερίου στην επαρχία Λευκωσίας

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια ΛΕΥ/0597/2019

Α. Όροι κατά την κατασκευή του έργου

1. Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περίφραξη του χώρου εργασιών της κατασκευής. Η επέμβαση στο τεμάχιο να περιοριστεί στο χώρο της κατασκευής του έργου.
2. Η επιλογή των υλικών στήριξης των πλαισίων θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να αποφεύγονται τα διαβρωτικά υλικά.
3. Θα πρέπει να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:
  - Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
  - Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου.
  - Χρήση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
  - Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
  - Τήρηση του ωραρίου εργασίας.
  - Τα μηχανήματα του εργοταξίου θα πρέπει να τοποθετούνται όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες ξενοδοχειακές αναπτύξεις και χώρους αναψυχής.
  - Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
4. Να υπάρχει περιορισμός των εργασιών εργοταξίου σε κανονικό ωράριο εργασιών και αποφυγή φορτοεκφόρτωσης κατά τις ώρες κοινής ησυχίας.
5. Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανάκλασεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.
6. Τα αδρανή υλικά να μεταφέρονται με ειδικά σκεπασμένα φορτηγά οχήματα (χρήση κατάλληλων καλυμμάτων) από αδειοδοτημένο συλλέκτη/μεταφορέα, σε κατάλληλο χώρο απόρριψης.
7. Η προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία δεν θα δημιουργήσουν οποιαδήποτε όχληση.
8. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα τα οποία θα προκύψουν από τις εργασίες κατασκευής του έργου να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.
9. Η περίφραξη του έργου, να περιλαμβάνει και φύτευση πρασίνου, το ύψος του οποίου να μην εμποδίζει την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Στην τοποτέχνηση του περιβάλλοντος χώρου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη.

10. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης όπως:

- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από / προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορητών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Αποφυγή διεξαγωγής χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται επίσης κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών δεν πρέπει να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.

11. Να μην γίνεται χρήση οποιoδήποτε εντομοκτόνων ή παρασιτοκτόνων στην περιοχή όπου θα εγκατασταθεί το έργο ή στην ευρύτερη περιοχή.

12. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης**

13. Να διατηρηθεί ζώνη προστασίας πλάτους 5 μέτρων εκατέρωθεν της εγγεγραμμένης κοίτης του δημόσιου αργακιού που διέρχεται από τα τεμάχια του προτεινόμενου έργου. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης**

14. Οι κατασκευαστικές εργασίες να γίνουν εκτός περιόδου αναπαραγωγής της πανίδας της περιοχής (Μάρτιο – Ιούνιο)

15. Το έδαφος στα τεμάχια του έργου να μείνει όσο το δυνατόν ασυμπιεστό ούτως ώστε να κατακρατούνται τα όμβρια ύδατα.

16. Με την ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής των έργων είναι απαραίτητη η αποκατάσταση των χώρων οι οποίοι τυχόν διαταράχθηκαν όπως οι χώροι εγκατάστασης των εργοταξίων, οι αποθηκευτικοί χώροι κλπ.

B. Όροι κατά τη λειτουργία του έργου

1. Η πρόσβαση προς το εν λόγω έργο να γίνεται μέσω υφιστάμενου εγγεγραμμένου δρόμου.
2. Απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαλιζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.
3. Να μην γίνεται ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

4. Να μην χρησιμοποιούνται χημικές ουσίες για την καταπολέμηση των αγριόχορτων.
5. Να αποφεύγεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια.
6. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.
7. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και Εδάφους Νόμους του 2002 μέχρι 2009, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια απόρριψης αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.
8. Οποιαδήποτε άλλα στερεά ή/ και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.
9. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
10. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Γ. Όροι κατά την αποξήλωση του έργου

1. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα που θα προκύψουν κατά την αποξήλωση της εγκατάστασης, να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016
2. Τα αδρανή υλικά να μεταφέρονται με ειδικά σκεπασμένα φορτηγά οχήματα (χρήση κατάλληλων καλυμμάτων) από αδειοδοτημένο συλλέκτη/μεταφορέα, σε κατάλληλο χώρο απόρριψης.

**Τμήμα Περιβάλλοντος
Απρίλιος 2020**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Γραπτές απόψεις Τμημάτων/Υπηρεσιών

Τμήμα Δασών: Σε ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 20.1.2020 εισηγείται όπως διατηρηθεί η φυσική βλάστηση και οι ελιές.

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων: Σε ηλεκτρονικό μήνυμα του ημερομηνίας 21.1.2020 δηλώνει ότι δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του έργου με εισήγηση όπως το έδαφος παραμείνει ασφράγιστο και ασυμπέεστο ούτως ώστε να κατακρατά τα όμβρια ύδατα.

Τμήμα Γεωργίας: Σε επιστολή του ημερομηνίας 21.1.2020 δηλώνει ότι φέρει ένσταση στην υλοποίηση του έργου λόγω του ότι η ευρύτερη περιοχή αποτελεί ενιαία συμπαγή έκταση που αξιοποιείται για γεωργικούς σκοπούς.